

การรับมือการระรานทางออนไลน์ของเด็กไทย: กรณีศึกษาจากการสำรวจนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปี 2563

ธีรรัตน์ พันทวี วงศ์ณะเอนก

สมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน จังหวัดนนทบุรี

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มุ่งนำเสนอพฤติกรรมและการรับมือการระรานทางออนไลน์ (cyberbullying) ซึ่งได้จากการวิจัยที่ดำเนินการในปี พ.ศ. 2563 เพื่อทราบพฤติกรรมของผู้ระราน ผู้ถูกระราน และผู้รับรู้การระรานทางออนไลน์ และเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอเชิงนโยบายในการจัดการปัญหาการระรานทางออนไลน์และกำหนดบทบาทของภาคส่วนต่างๆ ในการร่วมกันจัดการและรับมือกับปัญหาเพื่อลดผลกระทบกรณีเกิดการระรานทางออนไลน์ในเด็กไทย ผลการสำรวจในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาจำนวน 3,240 คน พบว่า นักเรียนร้อยละ 21.6 เคยถูกระรานทางออนไลน์ในรอบปีที่ผ่านมา และร้อยละ 14.1 เคยระรานทางออนไลน์ผู้อื่น โดยมีนักเรียนถึงร้อยละ 35.81 ของนักเรียนที่เคยถูกระรานทางออนไลน์มีพฤติกรรมไประรานทางออนไลน์ผู้อื่น และนักเรียนมากกว่า 1 ใน 2 หรือร้อยละ 53.7 เคยรับรู้หรือเห็นเหตุการณ์การที่ผู้อื่นถูกระรานทางออนไลน์ นักเรียน 2 ใน 3 ของกลุ่มนี้เคยเข้าไปช่วยเหลือผู้ถูกระรานทำในขั้นตอนสุดท้ายของการวิจัยได้มีการจัดการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีข้อเสนอแนะว่าภาครัฐควรให้ความสำคัญกับเรื่องสุขภาพจิต และตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา โดยควรมีกลไกการทำงานที่ครอบคลุมมิติต่างๆ นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอถึงสื่อ ภาคประชาสังคม โรงเรียน และครอบครัว ให้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา สื่อสารความรู้ความเข้าใจ สร้างสรรค์สื่อที่ดีสำหรับเด็กและเยาวชน และขับเคลื่อนประเด็นปัญหาเรื่องการระรานทางออนไลน์

คำสำคัญ: การระรานทางออนไลน์; ผู้ถูกระรานทางออนไลน์; ผู้ระรานทางออนไลน์; ผู้รับรู้ถึงการระรานทางออนไลน์; ช่องทางที่ถูกระรานทางออนไลน์; ข้อเสนอเชิงนโยบาย

บทนำ

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีด้านโทรคมนาคมและโทรศัพท์มือถือในปัจจุบัน ทำให้เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้จากห้องนอนที่เป็นส่วนตัวได้อย่างง่ายดาย ส่งผลให้การใช้สื่อออนไลน์มีความเป็นส่วนตัวมากขึ้นและมีการดูแลน้อยลง หากแต่สื่อออนไลน์เหล่านี้ไม่ได้มีเพียงประโยชน์ในการสร้างมิตรภาพเพียงด้านเดียว แต่ยังเป็นสถานที่ที่ความขัดแย้งและความรุนแรงในกลุ่มเพื่อนเกิดขึ้นด้วย

อินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือทำให้เด็กและเยาวชนมีวิธีการและโอกาสเผชิญการระรานทางออนไลน์ (cyberbullying) ได้มากขึ้น จากบทความ end-violence/how-to-stop-cyberbullying ของยูนิเซฟ⁽¹⁾ ได้ให้ความหมาย cyberbullying ว่าคือ การระรานกันบนโลกออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งสามารถเกิดขึ้นบนสื่อสังคมออนไลน์ แพลตฟอร์มที่ใช้ในการสื่อสารข้อความ แพลตฟอร์มเกมออนไลน์ เป็นต้น โดยเป็นพฤติกรรมที่กระทำซ้ำๆ มีเป้าหมายในการข่มขู่ ทำให้โกรธ หรือทำให้เป้าหมายเกิดความอับอาย ตัวอย่างเช่น การปล่อยข่าว

ที่เป็นเท็จ การโพสต์ภาพที่ก่อให้เกิดความอับอายของเหยื่อ บนสื่อสังคมออนไลน์ การส่งข้อความที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดทางใจ การข่มขู่ผ่านแพลตฟอร์มที่ใช้ในการสื่อสารข้อความ หรือการปลอมตัวเป็นคนอื่น (impersonating someone) และส่งข้อความเหยียดหยาม (mean messages) ไปให้บุคคลอื่น ซึ่งเด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบอย่างมาก

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการระรานทางออนไลน์ในสหราชอาณาจักร โดย Ditch the Label ในปี พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2562 พบว่า เยาวชน 7 ใน 10 ตกเป็นเหยื่อจากการระรานทางออนไลน์ก่อนอายุ 18 ปี⁽²⁾ เกือบ 1 ใน 4 ถูกระรานทางออนไลน์บ่อยครั้ง (highly frequent basis) 1 ใน 5 ของเด็กและเยาวชนถูกระรานทางออนไลน์อย่างรุนแรงทุกวัน และเด็กและเยาวชน 7 ใน 10 คน กล่าวว่า การระรานทางออนไลน์มีผลกระทบต่อ การเคารพตัวเอง (self-esteem) และการใช้ชีวิตในสังคมของพวกเขา ร้อยละ 50 รู้สึกซึมเศร้า และร้อยละ 11 พยายามฆ่าตัวตาย ผลการศึกษายังพบอีกว่า ผลกระทบมิใช่มีเพียงผู้ถูกระราน แต่ผู้กระทำการระรานทางออนไลน์ก็ได้รับผลกระทบทางสุขภาพจิตด้วย ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นไม่น้อยไปกว่าผู้ถูกระรานเลย นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบอีกว่า ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา 1 ใน 5 ของเด็กและเยาวชน พบเห็นการระรานทางออนไลน์ ซึ่งประสบการณ์ดังกล่าวมีผลอย่างมากต่อสุขภาพจิตของพวกเขา

ดังนั้น สมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน หรือ สสตย. จึงเล็งเห็นว่า การรับมือกับการระรานทางออนไลน์ในปัจจุบันเป็นเรื่องจำเป็นที่จะทำให้เด็กสามารถป้องกันตนเองได้ และการศึกษาทำความเข้าใจถึงพฤติกรรมและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อผู้ระรานทางออนไลน์ และผู้รับรู้ถึงการระรานทางออนไลน์ เป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการแก้ไขปัญหาการระรานทางออนไลน์ต่อเด็กไทย จึงได้สนใจศึกษาเรื่องการรับมือกับสถานการณ์การระรานทางออนไลน์ของเด็กไทย โดยการศึกษาไม่เพียงแต่ครอบคลุมเฉพาะผู้ถูกระรานทางออนไลน์ แต่รวมถึงผู้กระทำการระรานทางออนไลน์ และผู้ที่เห็นถึงการระรานทางออนไลน์อีกด้วย เป้าหมายของการศึกษาต้องการทำความเข้าใจถึงสถานการณ์ของเด็กและเยาวชนที่ถูกระรานทางออนไลน์ และศึกษาพฤติกรรมของผู้กระทำการระรานทางออนไลน์

และผู้รับรู้การระรานทางออนไลน์ (witness) เพื่อให้เกิดชุดความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน และรับมือการระรานทางออนไลน์เชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาพฤติกรรมและสถานการณ์การรับมือการระรานทางออนไลน์ของเด็กไทย และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการระรานทางออนไลน์ของเด็กไทย รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการจัดการปัญหาการระรานทางออนไลน์ในเด็กและเยาวชนไทย และกำหนดบทบาทของภาคส่วนต่างๆ ในการร่วมกันจัดการและรับมือกับปัญหาเพื่อลดผลกระทบกรณีเกิดการระรานทางออนไลน์ในเด็กไทย

วิธีการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบผสมระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) พร้อมทั้งใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยการจัดสนทนากลุ่ม (focus group)⁽⁴⁾ ซึ่งเป็นการนำผลจากการสำรวจมาถกอภิปราย เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอเชิงนโยบายในการจัดการปัญหาการระรานทางออนไลน์ในเด็กและเยาวชนไทย และกำหนดบทบาทของภาคส่วนต่างๆ ในการร่วมกันจัดการและรับมือกับปัญหาเพื่อลดผลกระทบกรณีเกิดการระรานทางออนไลน์ในเด็กไทย

การวิจัยเชิงสำรวจใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (cluster sampling) มีขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง และการจัดเตรียมแบบสำรวจ ดังนี้

- 1) กำหนดภูมิภาคที่จะมีการสำรวจ แบ่งเป็น 6 ภูมิภาค คือ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออก เชียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก
- 2) ประสานโรงเรียนในพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในแต่ละภูมิภาค โดยให้ครูในแต่ละโรงเรียนรับผิดชอบและติดตามผลการตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์
- 3) ออกแบบแบบสำรวจพฤติกรรมและการรับมือการระรานทางออนไลน์ของเด็กไทย
- 4) วางแบบสำรวจ บนระบบออนไลน์ ในรูปแบบ google form

5) ประสานครูในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนในสังกัดของตนเอง
ตอบแบบสอบถามให้เสร็จสมบูรณ์

6) นำข้อมูลมาประมวลผลเชิงสถิติ เพื่อหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ
และหาความสัมพันธ์ในบางประเด็น

จากนั้นผู้วิจัยได้จัดการสนทนากลุ่ม โดยใช้ข้อมูลจาก
การประมวลผลจากแบบสำรวจที่ทำเสร็จสิ้นแล้ว มาเป็น
ข้อมูลพื้นฐานในการถกอภิปราย และสร้างข้อเสนอแนะ
ในระดับปฏิบัติ เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติให้เห็นผลได้จริง
และเพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ให้หน่วยงานของรัฐ
ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการออกแบบนโยบาย
ด้านสื่อออนไลน์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่จะมาเข้าร่วมการ
สนทนากลุ่ม เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อ ด้านเทคโนโลยี
ด้านเด็ก เยาวชน และครอบครัว ตลอดจนด้านสุขภาพ
ที่มีประสบการณ์การทำงานในด้านดังกล่าวตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป
โดยได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive
sampling)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาแบบ
สอบถาม สามารถแยกประเด็นการวิเคราะห์ได้เป็น 3 ประเด็น
ได้แก่ (1) ประสิทธิภาพของผู้ตกเป็นเหยื่อการถูกระราน
ทางออนไลน์ในรอบปีที่ผ่านมา (2) ประสิทธิภาพ
ของผู้มีพฤติกรรมกระทำการระรานทางออนไลน์ผู้อื่น
ในรอบปีที่ผ่านมา และ (3) พฤติกรรมของผู้ที่รับรู้การระราน
ทางออนไลน์ผู้อื่นในรอบปีที่ผ่านมาเป็นอย่างไร

จากการสนทนากลุ่ม มีประเด็นวิเคราะห์ที่สำคัญ
คือ ข้อเสนอเชิงนโยบายในการจัดการปัญหาการระราน
ทางออนไลน์ในเด็กและเยาวชนไทย และกำหนดบทบาท
ของภาคส่วนต่างๆ ในการร่วมกันจัดการและรับมือกับปัญหา
เพื่อลดผลกระทบกรณีเกิดการระรานทางออนไลน์
ในเด็กไทยควรเป็นอย่างไร โดยสามารถจัดกลุ่มรูปแบบ
คำถาม ได้เป็น 3 กลุ่ม คือ (1) ข้อเสนอเพื่อลดผลกระทบ
กรณีผู้ถูกระรานทางออนไลน์ (2) ข้อเสนอเพื่อลดผลกระทบ
กรณีผู้ระรานทางออนไลน์ผู้อื่น (3) ข้อเสนอเพื่อลด
ผลกระทบกรณีผู้รับรู้การระรานทางออนไลน์ผู้อื่น

คำจำกัดความหรือนิยามต่างๆ

1) การระรานทางออนไลน์ หมายถึง การกระทำของบุคคล
หรือกลุ่มบุคคลที่มีต่อฝ่ายตรงข้าม โดยมุ่งหวังให้เกิด
ผลกระทบทางลบ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ต่อจิตใจ

ร่างกาย อารมณ์ หรือสังคม โดยกระทำผ่านเครือข่าย
อินเทอร์เน็ต

2) ผู้ถูกระรานทางออนไลน์ หมายถึง บุคคล หรือกลุ่มบุคคล
ที่ถูกกลั่นแกล้ง รังแก ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง โดยมุ่งหวัง
ให้เกิดผลกระทบทางลบต่อบุคคลดังกล่าว ทั้งทางตรง
และทางอ้อม โดยเป็นการกระทำผ่านสื่อออนไลน์

3) ผู้ระรานทางออนไลน์ หมายถึง บุคคล หรือกลุ่มบุคคล
ที่กระทำการกลั่นแกล้ง รังแก ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง
โดยมุ่งหวังให้เกิดผลกระทบทางลบต่อบุคคลที่ถูกกระทำ
ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเป็นการกระทำผ่านสื่อออนไลน์

4) ผู้รับรู้การระรานทางออนไลน์ หมายถึง บุคคล หรือ
กลุ่มบุคคลผู้เห็นเหตุการณ์การกลั่นแกล้ง รังแก
ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง โดยมุ่งหวังให้เกิดผลกระทบทาง
ลบต่อบุคคลที่ถูกกระทำทั้งทางตรงและทางอ้อม
โดยเป็นการกระทำผ่านสื่อออนไลน์

ผลการศึกษา

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการออกแบบแบบสำรวจพฤติกรรม
และการรับมือการระรานทางออนไลน์ของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาของโรงเรียนจากทุกภาคทั่วประเทศ และให้นักเรียน
ตอบแบบสอบถามออนไลน์ ในรูปแบบ google form
จำนวน 37 ข้อ โดยสามารถจัดกลุ่มคำถามเป็น 3 กลุ่มหลัก
ได้แก่ (1) ประสิทธิภาพของผู้ตกเป็นเหยื่อการถูกระราน
ทางออนไลน์ในรอบปีที่ผ่านมา (2) ประสิทธิภาพ
ของผู้มีพฤติกรรมกระทำการระรานทางออนไลน์ผู้อื่น
ในรอบปีที่ผ่านมา และ (3) พฤติกรรมของผู้ที่รับรู้การ
ระรานทางออนไลน์ผู้อื่นในรอบปีที่ผ่านมาเป็นอย่างไร
โดยมีจำนวนนักเรียนตอบแบบสอบถามจำนวน 3,240 คน
จาก 24 จังหวัดจากทุกภาคของประเทศ เป็นนักเรียนชาย
1,239 คน (ร้อยละ 38.24) นักเรียนหญิง 1,728 คน (ร้อยละ
53.33) และนักเรียนที่ระบุว่าตนเองเป็นเพศทางเลือก 273 คน
(ร้อยละ 8.43) เป็นนักเรียนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น 1,854 คน คิดเป็นร้อยละ 57.22 นักเรียนที่เรียน
ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 1,362 คน คิดเป็นร้อยละ
42.04 และอื่นๆ อีก 24 คนคิดเป็นร้อยละ 0.74 โดยมีนักเรียน
ที่อาศัยอยู่กับบิดาและมารดา 2,119 คน (ร้อยละ 65.40)

อาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดา 729 คน (ร้อยละ 22.50) อาศัยอยู่กับญาติ 311 คน (ร้อยละ 9.60) อาศัยอยู่กับเพื่อน 49 คน (ร้อยละ 1.51) และอยู่ตามลำพัง 32 คน (ร้อยละ 0.99)

ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ตอบแบบสอบถามร้อยละ 21.6 เคยถูกระรานทางออนไลน์ในรอบปีที่ผ่านมา โดยถูกระรานทางออนไลน์อย่างน้อย 1 ครั้งต่อสัปดาห์ขึ้นไป เป็นจำนวนถึงร้อยละ 42.9 ซึ่งร้อยละ 8.6 กล่าวว่าถูกระรานทุกวัน ร้อยละ 18 ถูกระรานหลายครั้งต่อสัปดาห์ และร้อยละ 16.3 ถูกระรานหนึ่งครั้งต่อสัปดาห์ ช่องทางที่นักเรียนระบุว่าถูกระรานทางออนไลน์ 3 ลำดับแรก ได้แก่ (1) เฟซบุ๊ก (ร้อยละ 73.61) (2) อินสตาแกรม (ร้อยละ 30.53) และ (3) ทวิตเตอร์ (ร้อยละ 24.68) เมื่อให้นักเรียนระบุถึงช่องทางที่นักเรียนถูกระรานทางออนไลน์มากที่สุดได้เพียงช่องทางเดียว ช่องทางที่นักเรียนถูกระรานทางออนไลน์มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ เฟซบุ๊ก (ร้อยละ 53.35) เกมออนไลน์ (ร้อยละ 13.12) และ อินสตาแกรม (ร้อยละ 10.13) ตามลำดับ โดยบุคคลที่นักเรียนระบุว่าเป็นผู้กระรานทางออนไลน์มากที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ (1) เพื่อนร่วมห้องเรียน (ร้อยละ 41.8) (2) เพื่อนห้องอื่นในโรงเรียนเดียวกัน (ร้อยละ 32.24) (3) ไม่รู้เลยว่าคนที่กระรานเป็นใคร (ร้อยละ 26.96) (4) ศัตรูหรือคู่อริ (ร้อยละ 25.68) และ (5) คนที่รู้จักกันบนโลกออนไลน์ (ร้อยละ 21.4) และเมื่อถามถึงเหตุผลที่คิดว่าทำไมตนเองจึงถูกระรานทางออนไลน์กลุ่มนักเรียนที่ถูกระรานตอบว่าเหตุผลหลัก 5 ลำดับแรก ได้แก่ (1) รูปร่างหน้าตาของตนเอง (ร้อยละ 46.5) (2) บุคลิกของตนเอง (ร้อยละ 37.8) (3) เสื้อผ้าที่สวมใส่ (ร้อยละ 23.11) (4) ความคิดเห็นทางการเมือง (ร้อยละ 19.26) และ (5) ความเป็นเพศทางเลือก (ร้อยละ 18.97)

รูปแบบที่นักเรียนถูกระรานบนโลกออนไลน์ 4 ลำดับแรก ได้แก่ (1) การใช้ถ้อยคำดูถูกเหยียดหยามในห้องสนทนาหรือในสื่อสังคมออนไลน์ (ร้อยละ 71.47) (2) การเผยแพร่ข้อมูลเท็จทำให้ได้รับความเสียหาย อับอาย หรือกลายเป็นตัวตลก (ร้อยละ 36.36) (3) การบล็อกไม่ให้เข้ากลุ่มในสังคมออนไลน์ โดยสร้างความหมกมุ่นหรืออคติ (ร้อยละ 22.68) และ (4) การนำข้อมูลส่วนตัวหรือความลับไปเผยแพร่ในโลกออนไลน์เพื่อให้เกิดความอับอาย (ร้อยละ 17.26) นักเรียนที่ถูกระรานทางออนไลน์ร้อยละ 43.4 ไม่บอกใครเลยว่าตนเองถูกระรานทางออนไลน์ และเมื่อถูกถามถึงเหตุผลว่าทำไมถึงไม่บอกใครเลย เหตุผล

4 ลำดับแรก คือ (1) มีผลกระทบน้อยหรือความรุนแรงต่ำ (2) กลัวว่าเรื่องจะเลวร้ายมากขึ้นอีก (3) อับอาย และ (4) คิดว่าคงไม่มีใครให้ความสนใจ ในขณะที่กลุ่มนักเรียนที่ได้บอกคนอื่นถึงเรื่องที่ตนเองถูกระราน ซึ่งมีร้อยละ 56.6 ได้เล่าเรื่องดังกล่าวให้เพื่อน (ร้อยละ 74.56) ผู้ปกครอง (ร้อยละ 52.64) และครู (ร้อยละ 22.67) ฟังตามลำดับ ผลการศึกษายังพบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนร้อยละ 54.4 รู้เรื่องการถูกระรานทางออนไลน์ของบุตรหลานตนเอง เป็นส่วนใหญ่หรือทั้งหมด โดยร้อยละ 21.9 รู้เรื่องทั้งหมด และร้อยละ 32.5 รู้เรื่องเป็นส่วนใหญ่ แต่ไม่ทั้งหมด และเมื่อวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการถูกระรานทางออนไลน์ร้อยละ 44.79 ของนักเรียนที่ถูกระรานกล่าวว่า รู้สึกวิตกกังวล เมื่อถูกระราน ร้อยละ 37.38 รู้สึกเจ็บปวดและเศร้า ร้อยละ 23.11 อายกับแค้นคนที่มากระราน โดยนักเรียนร้อยละ 17.26 ของผู้ถูกระรานมีความคิดอยากฆ่าตัวตาย นอกจากนี้ นักเรียน 1 ใน 2 กล่าวว่าการถูกระรานทางออนไลน์มีผลกระทบต่อสุขภาพจิต การเรียน การดำเนินชีวิต และความมั่นใจในตัวเองของพวกเขาในระดับปานกลางถึงมาก

เมื่อศึกษาถึงประสบการณ์ของผู้กระรานผู้อื่น ผลการศึกษพบว่า ร้อยละ 14.1 ของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามเคยถูกระรานทางออนไลน์ผู้อื่น โดยมีนักเรียนถึงร้อยละ 35.81 ของนักเรียนที่เคยถูกระรานทางออนไลน์ มีพฤติกรรมไปกระรานทางออนไลน์ผู้อื่น ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 8.03 ของนักเรียนที่กล่าวว่าไม่เคยถูกระรานทางออนไลน์เท่านั้นที่มีพฤติกรรมกระรานทางออนไลน์ผู้อื่น ผลการวิเคราะห์ยังพบอีกว่า นักเรียนชายที่เคยถูกระรานทางออนไลน์มีแนวโน้มที่จะไปกระรานทางออนไลน์ผู้อื่นต่อในอัตราสูงที่สุด และนักเรียนเพศชายที่ไม่เคยถูกระรานทางออนไลน์มีแนวโน้มที่จะไปกระรานทางออนไลน์ผู้อื่นต่อในอัตราต่ำที่สุด

เมื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการกระรานทางออนไลน์ผู้อื่น ผลการศึกษพบว่านักเรียนที่ตอบแบบสอบถามร้อยละ 14.1 เคยถูกระรานทางออนไลน์ผู้อื่น โดยนักเรียน 1 ใน 2 หรือร้อยละ 50.1 ถูกระรานทางออนไลน์อย่างน้อย 1 ครั้งต่อสัปดาห์ขึ้นไป ซึ่งร้อยละ 7.0 กล่าวว่า กระทำทุกวัน ร้อยละ 17.2 กระทำหลายครั้งต่อสัปดาห์ และร้อยละ 25.9 กระทำหนึ่งครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 65.6 ของนักเรียนกลุ่มนี้กล่าวว่าพวกเขาเคยกระรานทางออนไลน์ผู้อื่นเฉลี่ย 1-3 คน ในรอบปี

ที่ผ่านมา โดยร้อยละ 28.8 ระบายคน 1 คน ร้อยละ 16.8 ระบายคน 2 คน และร้อยละ 20 ระบายคน 3 คน และร้อยละ 5 ของนักเรียนกลุ่มนี้กล่าวว่าระบายคนมากกว่า 10 คนในรอบปีที่ผ่านมา รูปแบบการระบายที่ใช้มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ (1) การใช้ถ้อยคำถูกเหยียดหยาม (ร้อยละ 66.23) (2) การเผยแพร่ข้อมูลเท็จทำให้ได้รับความเสียหาย (ร้อยละ 39) และ (3) การบล็อกไม่ให้เข้ากลุ่ม (ร้อยละ 31.59) ประเด็นที่สำคัญ คือ ร้อยละ 57.73 หรือเกือบ 6 ใน 10 ของนักเรียนกลุ่มนี้กล่าวว่ารู้สึกผิดที่ได้กระทำลงไป ในขณะที่นักเรียน 1 ใน 3 หรือร้อยละ 33.55 กล่าวว่ารู้สึกสะใจที่ได้กระทำต่อผู้อื่น และร้อยละ 32.03 รู้สึกเทในสายตาเพื่อน ซึ่งเป็นตัวเลขที่น่ากังวลอย่างยิ่ง และเมื่อถามถึงเหตุผลในการไประบายผู้อื่น เหตุผลหลักในการระบายคนอื่นที่นักเรียนกลุ่มนี้ให้ ได้แก่ (1) ฉันไม่ชอบหน้าพวกเขา (ร้อยละ 45.53) (2) พวกเขาสมควรโดนระบาย (ร้อยละ 43.79) (3) เพราะว่าฉันโดนรังแกมาก่อน (ร้อยละ 34.64) และ (4) เห็นเป็นเรื่องสนุก (ร้อยละ 29.85) และเมื่อวิเคราะห์ตัวแปรทางเพศ และสถานะทางครอบครัวแล้ว ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนเพศหญิงที่เคยถูกระบายทางออนไลน์ และไประบายผู้อื่น และตอบว่า “รู้สึกผิดที่ได้กระทำลงไป” มีอัตราสูงกว่านักเรียนเพศชาย และนักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดาและมารดา ที่เคยถูกระบายทางออนไลน์ และไประบายผู้อื่น และ “รู้สึกผิดที่ได้กระทำลงไป” มีอัตราสูงมากกว่า นักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดา และนักเรียนที่อาศัยอยู่กับญาติ ตามลำดับ ในขณะที่นักเรียนที่ตอบว่า “รู้สึกสะใจที่ได้ระบายคนอื่น” ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนเพศหญิงที่เคยถูกระบายทางออนไลน์ และไประบายผู้อื่น และตอบว่า “รู้สึกสะใจที่ได้กระทำลงไป” มีอัตราน้อยกว่านักเรียนเพศชาย

นอกจากนั้นเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนที่เคยถูกระบายทางออนไลน์ ซึ่งมีร้อยละ 21.64 ของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า มีนักเรียนถึงร้อยละ 35.81 ของนักเรียนที่เคยถูกระบายทางออนไลน์ มีพฤติกรรมไประบายทางออนไลน์ผู้อื่น ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 8.03 ของนักเรียนที่กล่าวว่าไม่เคยโดนระบายทางออนไลน์ ที่ไปมีพฤติกรรมระบายทางออนไลน์ผู้อื่น ดังนั้นจึงเป็นที่ชัดเจนว่า ผู้เคยถูกระบายทางออนไลน์มีแนวโน้มสูงอย่างมีนัยสำคัญที่จะไประบายทางออนไลน์ผู้อื่นต่อ ผลการวิเคราะห์ยังพบอีกว่า นักเรียนเพศชายที่เคยถูกระบายทางออนไลน์

มีแนวโน้มที่จะไประบายทางออนไลน์ผู้อื่นต่อ (ร้อยละ 42.86) มากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 31.97) และเพศทางเลือก (ร้อยละ 25.45) ในขณะที่นักเรียนเพศชายที่ไม่เคยถูกระบายทางออนไลน์มีแนวโน้มที่จะไประบายทางออนไลน์ผู้อื่นต่อต่ำที่สุด (ร้อยละ 4.69) ต่ำกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 9.84) และเพศทางเลือก (ร้อยละ 11.47) ผลการศึกษายังพบอีกว่า กลุ่มนักเรียนที่รับรู้ถึงการระบายทางออนไลน์ ร้อยละ 67.3 หรือ 2 ใน 3 เคยเข้าไปช่วยเหลือผู้ถูกระบาย ซึ่งร้อยละ 8.5 กล่าวว่าเข้าไปช่วยเหลือเมื่อรับรู้หรือเห็นเหตุการณ์ การระบายโดยรูปแบบหลักที่ใช้ในการเข้าไปช่วยเหลือ ได้แก่ (1) พยายามเข้าไปคุยให้กำลังใจ หรือช่วยเหลือผู้ถูกระบาย (ร้อยละ 66.84) (2) เข้าไปตอบโต้ผู้กระทำ (ร้อยละ 32.06) (3) บอกให้ผู้กระทำหยุดพฤติกรรม (ร้อยละ 28.07) และ (4) บอกผู้ใหญ่ให้รับรู้ (ร้อยละ 23.75) โดยให้เหตุผลที่เข้าไปช่วยเหลือว่า (1) การช่วยเหลือผู้ถูกระบายถือเป็นสิ่งที่ถูกต้อง (ร้อยละ 56.15) (2) รู้สึกแยที่มีคนถูกระบาย เช่นนี้ (ร้อยละ 50.55) (3) เพียงแค่ต้องการช่วยคนที่กำลังเดือดร้อน และ (4) ต้องการยื่นหยัดสู้กับการระบายทางออนไลน์ ส่วนนักเรียนกลุ่มที่เลือกที่จะไม่เข้าไปช่วยเหลือให้เหตุผลว่า (1) ไม่รู้ว่าจะทำอะไรได้ (ร้อยละ 73.57) (2) ไม่ใช่เรื่องของตนเอง (ร้อยละ 30.71) (3) ไม่อยากโดนว่าไปยุ่งเรื่องคนอื่น (ร้อยละ 26.25) และ (4) กลัวถูกระบายกลับหากไปยุ่งเรื่องคนอื่น (ร้อยละ 22.14)

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

การสนทนากลุ่มมีประเด็นวิเคราะห์ที่สำคัญคือข้อเสนอเชิงนโยบายในการจัดการปัญหาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการระบายทางออนไลน์ เพื่อปกป้องคุ้มครองเด็ก และ ความรับผิดชอบทางสังคมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง หลังจากผู้ดำเนินการสนทนา (moderator) ได้นำเสนอผลการศึกษาแบบสอบถามออนไลน์เบื้องต้นให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิในที่ประชุมแล้ว ผู้ทรงคุณวุฒิได้ถกอภิปรายให้ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มข้อคิดเห็นและข้อเสนอได้เป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

1. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอต่อหน่วยงานภาครัฐ

ภาครัฐควรให้ความสำคัญและตระหนักถึงปัญหาการระบายทางออนไลน์ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิต สภาวะทางอารมณ์ สติปัญญา ซึ่งสามารถก่อให้เกิดปัญหาสังคม

ตามมาได้ โดยภาครัฐควรมีกลไกการทำงานที่ครอบคลุม มิติต่างๆ ดังนี้

1.1 ระบบการป้องกันปัญหาเนื่องจากปัญหาการระรานทางออนไลน์มักเกิดขึ้นในช่วงวัยรุ่น ดังนั้นจึงควรสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กก่อนอายุ 13 ปี โดย

1.1.1 เสริมสร้าง self-esteem หรือการเห็นคุณค่าในตัวเองให้กับเด็ก ซึ่งจะต้องปลูกฝังตั้งแต่ปฐมวัย รวมทั้งเสริมสร้างทักษะการแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม และมีการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง

1.1.2 เสริมสร้างจริยธรรมในการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งควรจะต้องปลูกฝังตั้งแต่วัยเรียน ก่อนที่จะสอนวิธีการใช้ในเชิงเทคนิค

1.1.3 ให้ความรู้และสร้างความพร้อมให้กับบุคคลที่อยู่แวดล้อมตัวเด็กเพื่อให้ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของปัญหาการระรานทางออนไลน์ และมีความพร้อมที่จะช่วยเหลือเด็กในการรับมือกับปัญหาได้

1.2 ระบบการช่วยเหลือและเยียวยาเด็กที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาการระรานทางออนไลน์ ซึ่งอาจมีมาตรการทางกฎหมาย และแนวทางการทำงานที่จะสามารถช่วยเหลือเหยื่อได้

1.3 การสนับสนุนการพัฒนาองค์ความรู้และการสื่อสารในสังคมให้เกิดความเข้าใจเรื่องการระรานทางออนไลน์ ซึ่งมีปัจจัยหลายด้านที่เชื่อมโยงกัน และเป็นปัญหาที่นำไปสู่ปัญหาอื่นๆ ได้ เช่น ภาวะซึมเศร้า และปัญหาการฆ่าตัวตาย เป็นต้น ซึ่งควรมีการศึกษาปัจจัยที่อ่อนไหวเพิ่มเติม และสร้างความตระหนักรู้ให้สังคมเห็นถึงความสำคัญของปัญหา อาจสนับสนุนให้มีการสร้างคู่มือเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถรับมือกับปัญหาได้ ทั้งนี้โครงการต่างๆ จำเป็นต้องมีงบประมาณที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดการทำงานอย่างต่อเนื่อง

1.4 ควรมีหน่วยงานกลางที่มีความยืดหยุ่นเป็นศูนย์กลางในการดูแลเด็กและเยาวชนอย่างเป็นองค์รวม หรืออาจมีการสร้างข้อตกลงร่วมกันในลักษณะ MOU ที่ทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม เป็นแนวทางในการทำงานเพื่อดูแลเด็กและเยาวชนอย่างเป็นองค์รวม มีนโยบาย มาตรการ ข้อปฏิบัติ และหน่วยงานผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ทั้งนี้ควรให้อำนาจกับผู้ที่ทำงานในพื้นที่ในการปรับเปลี่ยน

และจัดการงานตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ด้วย โดยมีแนวคิดและจุดมุ่งหมายไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิผล และสร้างความเป็นเจ้าของโครงการในพื้นที่ ทำให้เกิดความยั่งยืน และมีความต่อเนื่องในการทำงานชัดเจน

2. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอต่อสื่อ

2.1 สื่อสารความรู้ความเข้าใจเรื่องการระรานทางออนไลน์ ชี้ให้เห็นว่าเป็นปัญหาที่สำคัญที่สามารถนำไปสู่ปัญหาอื่นๆ ได้ เน้นความแตกต่างระหว่างการล้อเล่นกับการกลั่นแกล้งระราน ซึ่งประกอบด้วยเจตนาที่กลั่นแกล้ง ระราน มีการกระทำซ้ำๆ และผู้กระทำมีความรู้สึกสะใจ รวมทั้งสื่อสารวิธีการจัดการ และรับมือกับปัญหาที่ถูกต้อง เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถรับมือกับปัญหา และช่วยเหลือผู้ถูกกระทำได้ ทั้งนี้จะต้องมีวิธีการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ อย่างเหมาะสม เช่น กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มพ่อแม่ผู้ปกครอง กลุ่มครู เป็นต้น

2.2 สร้างสรรค์สื่อที่ดีสำหรับเด็กและเยาวชน รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดี และสร้างค่านิยมที่สร้างสรรค์ในสังคม เช่น การตั้งฉายา ไม่ควรทำในลักษณะล้อเลียน แต่ควรทำให้เกิดความสร้างสรรค์ และเป็นลักษณะเชิงบวก

3. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอต่อภาคประชาสังคม

3.1 สร้างความเข้าใจและพัฒนาองค์ความรู้ของเครือข่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีบทบาทในการเฝ้าระวังปัญหา และมีความพร้อมที่จะสามารถช่วยเหลือผู้ถูกกระทำได้

3.2 ขับเคลื่อนประเด็นปัญหาการระรานทางออนไลน์ไปพร้อมกับประเด็นภัยออนไลน์ต่างๆ และสื่อสารให้สังคมทราบผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานด้วย เช่น การแถลงข่าว ผลการศึกษาวิจัย เป็นต้น

4. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอต่อโรงเรียน

4.1 ให้ความสำคัญกับบทบาทของครูประจำชั้น และครูแนะแนว เน้นเรื่องสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน ให้นักเรียนอยากเข้ามาปรึกษาปัญหากับครู ทั้งนี้ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจประเด็นการระรานทางออนไลน์ และเข้าใจความแตกต่างของนักเรียนด้วย

4.2 โรงเรียนเป็นส่วนสำคัญที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็ก ควรจะมีความรู้ความเข้าใจ และเป็นส่วนหนึ่งในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งผู้ถูกกระทำ และผู้กระทำการระรานทางออนไลน์

4.3 สร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้มีความอบอุ่น สร้างเสริมระบบเพื่อนช่วยเพื่อน ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม และมีกิจกรรมในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้เกิดความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน อาจมีกิจกรรมให้ความรู้ในการช่วยเหลือเพื่อนอย่างถูกต้อง สร้างทักษะชีวิตให้เด็ก และเสริมสร้างความรู้เรื่องสื่อที่ดีโดยอาจส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าและจัดกิจกรรมร่วมกัน

4.4 เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยสื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจ และพูดคุยประเด็นปัญหาที่ครอบครัวของนักเรียนได้ ทั้งนี้ควรจะเน้นเรื่องการดูแลและเฝ้าระวังการรับสื่อของเด็กและเยาวชนให้ได้รับสื่อที่ดี และมีความเหมาะสมกับช่วงวัยด้วย

5. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอต่อสถาบันครอบครัว

5.1 เน้นเรื่องการปลูกฝังค่านิยม เลือก และคัดกรองสื่อที่ดี ดูแลการรับสื่อของเด็กและเยาวชนให้มีความเหมาะสม

5.2 แสวงหาความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการระรานทางออนไลน์ว่าไม่ใช่เรื่องเล็ก แต่เป็นปัญหาที่สามารถนำไปสู่ปัญหาอื่นๆ ได้ ควรรับฟังและให้ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสม

6. ข้อคิดเห็นและข้อเสนออื่นๆ

6.1 ในการแก้ไขปัญหาหระยะสั้น อาจศึกษาแนวทางของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งใช้วิธีการจัดฝึกอบรมการรับมือกับการระรานโดยแบ่งกลุ่มผู้เข้าอบรมตามบุคลิกภาพของนักเรียนให้ได้ฝึกฝนและเรียนรู้วิธีการรับมือกับปัญหาที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนเอง

6.2 แนวทางการสร้างองค์ความรู้ให้กับนักเรียน อาจใช้วิธีการสร้างความรู้ให้กับเด็กที่มีลักษณะเป็นผู้นำในโรงเรียน เพื่อให้ไปกระจายความรู้ต่อในกลุ่มนักเรียนด้วยกัน ประกอบกับระบบเพื่อนช่วยเพื่อนในโรงเรียน

วิจารณ์

จากผลการศึกษา มีนักเรียนที่เคยถูกระรานทางออนไลน์ในรอบปีที่ผ่านมาร้อยละ 21.6 สิ่งที่น่ากังวล คือ นักเรียนร้อยละ 17.26 ของผู้ถูกระรานมีความคิดอยากฆ่าตัวตาย และนักเรียน 1 ใน 2 กล่าวว่าถูกระรานทางออนไลน์มีผลกระทบต่อสุขภาพจิต การเรียน การดำเนินชีวิต และความมั่นใจในตัวเองของพวกเขาในระดับปานกลางถึงมาก ข้อมูลที่น่าสนใจคือ มีนักเรียนถึงร้อยละ 35.81 ของนักเรียน

ที่เคยถูกระรานทางออนไลน์ มีพฤติกรรมไประรานทางออนไลน์ผู้อื่น ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 8.03 ของนักเรียนที่กล่าวว่าไม่เคยโดนระรานทางออนไลน์เท่านั้น ที่ไปมีพฤติกรรมระรานทางออนไลน์ผู้อื่น จึงเป็นที่ชัดเจนว่าผู้เคยถูกระรานทางออนไลน์มีแนวโน้มสูงอย่างมีนัยสำคัญที่จะไประรานทางออนไลน์ผู้อื่นต่อ สำหรับมุมมองของผู้ที่รับรู้ถึงการระรานทางออนไลน์ แต่เลือกที่จะไม่เข้าไปช่วยเหลือกว่าร้อยละ 73.57 ให้เหตุผลว่าไม่รู้ว่าจะทำอะไรได้จากข้อมูลทั้งหมด แสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่สำคัญของการระรานทางออนไลน์ และชี้ให้เห็นว่ายังมีนักเรียนจำนวนมากที่ขาดความรู้ความเข้าใจวิธีการรับมือกับการระรานทางออนไลน์ ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นในการสร้างการตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการระรานทางออนไลน์แก่ผู้ที่มีอำนาจเชิงนโยบาย และผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแล ปกป้อง คุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้อง ประกอบการกำหนดนโยบาย และวางแผนในการใช้ป้องกันปัญหาการระรานทางออนไลน์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนต่างๆ ต่อไป ทั้งในมิติของผู้ถูกระทำ ผู้กระทำ และผู้รับรู้ถึงการกระทำ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ควรมีการนำผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การระรานทางออนไลน์และผลกระทบที่เกิดขึ้น ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีความคล้อยคลึงในพฤติกรรมเสี่ยงทางออนไลน์ที่ไม่พึงประสงค์ในบริบทอื่นๆ

3. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

การวิจัยศึกษาพฤติกรรมและข้อเสนอแนะเพื่อการรับมือ สถานการณ์การระรานทางออนไลน์ของเด็กไทยนี้ ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปขยายผลเพื่อศึกษาถึงวิธีการเสริมสร้างทักษะที่เหมาะสมให้แก่เด็กและเยาวชน ในการให้ความช่วยเหลือผู้ถูกระรานทางออนไลน์ และไม่ตกเป็นเหยื่อของการถูกระรานทางออนไลน์เสียเอง และกำหนดข้อเสนอแนะเป็นเอกสาร หรือตำราที่สามารถใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการพัฒนาเป็นคู่มือใช้สำหรับเด็กและเยาวชน ทั้งในสถาบันการศึกษาภาครัฐและเอกชน

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาภัยออนไลน์ที่เด็ก และเยาวชนเผชิญอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาการ ระบายทางออนไลน์ (cyberbullying) ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี ที่ปรึกษา สสส. ที่ให้คำแนะนำในการศึกษาวิจัยจนประสบผลสำเร็จ

ขอขอบคุณคุณธนวัน ทองสุกโชติ ที่ปรึกษา สสส. อีกท่านหนึ่งที่มีส่วนสำคัญในการทำให้งานเขียนชิ้น นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอบคุณคุณณัฐพร กังสวิวัฒน์ ที่ช่วยประสานงาน และจัดหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อทำ งานสำเร็จล่วงในที่สุด ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบคุณกรรมการ สสส. ทุกท่านที่มีส่วนสำคัญในการผลักดันและขับเคลื่อน ให้ได้ผลการวิจัยที่สมบูรณ์ และนำมาสู่การนำเสนอ ข้อมูลสำคัญในบทความชิ้นนี้

เอกสารอ้างอิง

1. UNICEF. Cyberbullying: what is it and how to stop it [Internet]. [cited 2020 Nov 20]. Available from: <https://www.unicef.org/end-violence/how-to-stop-cyberbullying>
2. Ditch the Label. The annual bullying survey 2018 [Internet]. 2018 [cited 2020 Nov 20]. Available from: <https://www.ditchthelabel.org/wp-content/uploads/2020/05/The-Annual-Bullying-Survey-2018-2.pdf>
3. Ditch the Label. The annual bullying survey 2019 [Internet]. 2019 [cited 2020 Nov 20]. Available from: <https://www.ditchthelabel.org/wp-content/uploads/2020/05/The-Annual-Bullying-Survey-2019-1-2.pdf>
4. สมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน. การระบายทางออนไลน์ของเด็กไทย: สถานการณ์ พฤติกรรม และข้อเสนอแนะเพื่อการรับมือ. กรุงเทพมหานคร: สมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน; 2564.

Cyberbullying Behavior and Policy Recommendations for Thai Students

Teerarat Pantawee Vongtanaaneek

Youth Radio and Media Association, Nonthaburi Province, Thailand

Abstract

This study focused on the experiences and cyberbullying behavior of Thai high school students to better understand the thinking and motives of those who perpetrate as well as to uncover the experiences of those who are victimized and those who witnessed the bullying. The objective is also to come up with a set of policy recommendations in combatting cyberbullying and minimizing cyberbullying impacts. The study was conducted with high school student across the nation. The survey was performed on 3,240 students participating online. The results show that 21.6% of the participating students had been bullied within the past year and 14.1% of the participating student had bullied other people. Of those who were bullied, 35.81% of them had bullied other people. One in two or 53.7% of those who responded to the survey indicated that they had witnessed bullying within the past year, while 2 in 3 people of this group said that they intervened and helped the victimized.

Keywords: cyberbullying; perpetrators; victims; witnesses; social media platform; policy recommendation